1590

ANTONII BVCCAPADVLII

DE PONTIFICE MAX. DECLARANDO.

AD AMPLISSIMOS S.R.E. CARDINALES. ORATIO.

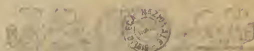
Habita in Basilica B. Petri VII. *Id. Septemb.*

ANNO MDXC.

SVPERIORVM PERMISSV.

ROMAE, *Ex Officina Marcantonij Muretti.* MDXC.

BIBLIOTECA NAZIONALE

ANTONII BVCCAPADVLII DE PONTIFICE MAX. DECLARANDO.

Ad Amplißs. S. R. E. Cardd.

ORATIO.

SAEPE mecum ipse cogitãs miratus sum Patres Ampliss. quid causæ sit, cur, cum cæteris in rebus, siue illæ constent natura, siue humana industria, atq; opera existant, contrariorum contraria sint consequentia, non idem quoque accidat in dicendi facultate? Nam si vt quidque obscurum maxime est, ita maxime difficile explicatu est; certe clarissimis in rebus explicatissima esse deberet oratio. Nunc autem experimur eam hærere, non minus in rebus apertissimis, quam in abditissimis. Credo, quia in his argumentis deficimur, in illis multitudine, & copia retardamur, ac pœne obruimur. In hac tamen communi vtrisque de rebus dicendi difficultate illud interest. Habet reconditarum, inuolutarumque rerum, quod ad earum natura fert explicatio magnam ingenij commendationem: in medio positarum patẽtiumq; exquisitis rationibus confirmatio, iustam tardi, ineptiq; hominis reprehensionẽ, quam ne is quidem posset effugere, qui vellet præclara aliqua de re, eademq; a communi intelligentia remota, apud eos dicere, quibus res illa esset perspecta, & cognita, per-

ſpecta,& cognita perſpectior multo quã huic ipſi,qui diceret. Hæc mihi verenda magnopere eſſet reprehenſio Patres Ampliſs. Quid enim facilius eſt quã videre,qualis Catholicæ Eccleſiæ exoptãdus ſit Pontifex? qui ſit rerũ ſtatus? quæ ſint veſtræ partes in deliberando,quid ſpectandũ, quid laborãdum vobis maxime ſit?quã ſint Catholici omnes metu ſuſpenſi,quæ ſint eorum preces, quæ vota? Quid autẽ difficilius, quam tantis de rebus,pro earum dignitate differere? Quid ineptius, quam apud vos Patres differere? qui propter excellentem doctrinam,de rebus difficillimis,maximiſq; veriſſime iudicatis, propter ſingularem prudentiã, quid quaque in re facto opus ſit tenetis: propter eximiam pietatem,nullum in rebus optimis cuiuſquam cohortationi locum relinquitis. Tardus igitur,ineptuſq; fuiſſem,hoc dicendi munere ſuſcipiendo, niſi iuſtam haberem excuſationem neceſſitatis eorum voluntati obtemperandi; quibus negare nullo modo poſſem. Sed videndum mihi etiã, atq; etiam eſt, quid mei in parendo officij ſit; ne qui recuſando contumaciæ crimen vitare non potuiſſem, dicendo in hominis parum conſiderati reprehenſionem incurram. Temperanda igitur mihi oratio eſt; ac tali quadam dicendi ratione vtendum; non vt hæc,quæ propoſui capita perſequar quo ad poſſim diſerta, & copioſa oratione; ſed vt exponam cur ea tantum indicem,leuiterq; attingam,ac pene ſilentio præteream. Sic enim & illorum voluntati inſeruiam,qui me huc neceſſitatis impulerunt;& non minimam mei muneris,magnam autem,vt par eſt, loci huius amplitudinis rationẽ ducã. Verſatur nunc veſtra cura,ac diligentia, in declarando Pontifice Maximo, hoc eſt, in re omnium maxima,omniq; ex parte, ſi vere volumus cogitare,tum vobis ad deliberandum,tum ei, quem declarabitis ad ſuſtinendum longe difficillima. Solet autem propoſitæ, ſuſceptæq; rei magnitudinis conſideratio animum excitare,metumq; inijcere ne quid forte committatur, omittatur ue ſecus quam res ipſa expoſcat. Conſtat porro Pontificẽ

A Max.

Max. ſuſtinere munus Chriſti inſtitutione vetuſtiſſimum; dignitate ſummum; curatione nullis orbis terrarum regionibus circumſcriptum; ſtabilitate contra omnes machinas ſatanæ cæleſti præſidio mnnitum; diuturnitate nullis ſæculorum ætatibus interiturum; poteſtate Deo proxiuum: his autem omnibus de cauſis auguſtiſſimum, ſanctiſſimum, omniq; honore, & veneratione proſequendum. Non neceſſe habeo hęc, quæ paucis preſtrinxi dilatare; ipſi enim optime omnium noſtis, qualia, quantaque ſint, quam propemodum infinita. Qualem verò Pontificem à vobis Eccleſia requirat, perfacile eſt dicere vniuerſe Talẽrequirit, qualem res ipſa expoſcit, hoc eſt eum, qui tanto muneri ſuſtinendo, gubernando, gerendo idoneus maxime ſit. Verum hęc vulgaris quædam, & adumbrata notitia eſt. Vos autem Patres perfectiſſimas quaſque Põtificis virtutes ſpectare certum habemus: neq; coniectura aberrabimus ſi inter ea, quę vobis ſuggerit ſanctus Dei timor, & caritas, quæ ſine dubio maxima eſſe oportet, exiſtimabimus talia vos etiam cũ veſtris animis cogitare. Eum maxime ſummo hoc loco, & munere dignum eſſe, maximeq; idoneum, cui Chriſti grex committatur, qui cum doctrina, prudentia, pietate excellat, virtutem illam in primis colat, quam ſummi, ſanctiſſimiq; viri cæterarum virtutũ fundamentum, matrem, magiſtrã, cuſtodem appellant, humilitatẽ dico, qua vna ſtatuũt perfectam totius Chriſtianæ ſapientiæ normam contineri. Qui in hac ipſa virtute erecto, celſoq; animo ſit, vt magnã loci, muneriſq; ſui primum ipſe rationẽ habeat, tum à cæteris haberi velit, ſic vt, quod ait B. Gregorius, neque ſit humilitas timida, neq; erectio ſuperba. Qui cogitet quam non modo non appetendus ſit Pontificatus; ſed omni etiã conatu fugiendus: cum intelligat quanta res ſit in maximis fluctibus, ac procellis gubernare, neque ſe tempeſtatibus abripi ſinere, ſed contra niti, ac velis remiſq; contendere, curſumq; recta ad portum tenere: quam verendum ſibi illud ſit, quod interdum quærebatur Pontifex Innocentius.

B. Chryſ in Matt. 15. to. 2. B. Berna to. 1. in dom. B. Greg. 23. mor. B. Leo. 7. in Epi B. Greg Lib. 4. ep c. 80.

Innocen. 3. tius. Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me
lit. 178. ad ... ob 1. & cō- quam difficile sit in tanta rerum procuratione, tanta prædi
n. Cister- tum potestate, tam multa necessario alijs mandātem, alijs
n. ... al. 68. tribuentem, alijs negantem, omnia Dei voluntatis glorięq;
adhibita ratione administrare, eo cuncta dirigere; id vnum
spectare, nūquam inde oculos deijcere: quātopere infinita
illa curatione, Ecclesiarumq; omnium solicitudine distra-
hatur animus ab illa voluptate, qua interdum fruitur, dum
Greg. lib. ... epist. 5. omnibus curis solutus cœlestes, diuinasq; res contempla-
tur: quam optabilior sit vita priuata, quam hæc tam multis
molestijs referta: quam fallantur qui in Pontificatu quie-
Greg. epi- ... lib. 6. c. 59. tem, & tranquillitatem quærunt; cum oporteat Pontificem
vnum pro omnibus vigilare, & laborare. Qui item cogitet
quanta sibi sit Christi pauperum cura suscipienda. Hęc est
enim vera gloria, non imperitæ multitudinis sermonibus;
sed perpetuis, vt sapiens ille ait Ecclesiæ sanctorum laudi-
Eccle. 31. bus celebrata, atq; in Deo fixa; stabilita sunt, inquit, bona
illius in Domino, & eleemosynas illius enarrabit omnis Ec
clesia sanctorū. Qui igitur statuat, Christi pauperes com-
plectendos sibi esse, tum misericordia, tū benignitate, quod
fecisse olim Gregorium illum magnum legimus, proximeq;
alterum facientem vidimus; O nostrum Gregorium egen-
tium patrem, vtinam tui simili perfruamur. Qui denique
præclaras quasdam alias, magni illius virtutes, quas hic
noster etiam coluit, imitetur; quas vt ille multas vno fa-
cto, sic ego breuissima narratione comprehendam. Miserat
Greg. ep. ... lib. 1. c. 64. ei nescio quid muneris Messana eius ciuitatis Episcopus,
scripseratq; vt conijci potest, se id mittere Romano Ponti-
fici vetere Ecclesiæ suæ consuetudine. Noluit Gregorius,
vt erat vir pari humanitate ac sanctitate præditus reijce-
re, ne quid forte Episcopus molestiæ caperet, quasi parum
gratum Pontifici munus misisset. Quid ergo? accepit ille,
nec multo post vendidit, prætiumque remisit cum epistola
in hanc sententiam. Se eas consuetudines quæ essent Ec-
clesijs ad ferendum graues, quantum quidem ad suas ra-
tio-

tiones attineret, remittere. Si quid clericis tribui mos esset, eum morem manere velle; sibi munera ab eo mitti, qui a se expectare deberet, æquum non esse. Ne quid amplius mitteret prohibere. Sic ille, vos suo quamque rem momento ponderate. Hæc de Pontificis virtutibus à me breuiter collecta, aliaque per multa in hoc genere a Sanctis Patribus fuse, diserteque tractata, sæpe uos ex ipsis fontibus hausisse, magnaque cum voluptate nunc degustasse certum habeo Patres amplissimi, quamobrem illa animi vestri causa magis, quam quod esse necesse arbitrarer, attingenda existimaui. Dicerem nunc vniuerse de Catholicæ Ecclesiæ statu, nisi omnes videremus, tam multis catholicis olim prouinciis, partim impiorum vi, atque armis oppressis, partim sponte sua, o summam miseriam, sponte sua, dum audiunt voces alienorum, quas non secus, ac certissimas pestes vitare debuissent, deserta Ecclesia perditis quanta iactura sit facta: quantopere de his omnibus recuperandis, reuocandis, sanandis, deq. Christi nomine, & gloria quam latissime propaganda laborandum sit: qui motus nuper sint excitati, quam ferueant, quam graui in periculo, quam præsenti res sint, quam multa sint, cum in cæteris Ecclesię locis, tum in hac ipsa vrbe, constituenda, corrigenda, tollenda quantum ad hæc omnia præsidii situm sit in vnius Pontificis sapientia, & sanctitate tantum nimirum, ut hoc vno præsidio sublato, spes melius aliquando fore iam reliqua nulla sit. Hinc facile apparet, quod tertio dicendi loco positum erat, quæ sint uestræ partes tam graui in re, tam necessaria, tam diuina. quantopere debeatis hoc vnum dies, noctesque agere, huc cogitationem industriamque omnem conferre, hoc omnibus prudentiæ, diligentiæq; vestræ neruis contendere, ut optimum Ecclesiæ Pontificem detis. Impudentissimus sim si vos commonendos, aut cohortandos censeam, quos certum habemus nihil aliud velle, & conari. Sed non dissimulabo, quid maxime pertimescamus, Facit enim vestra singularis huma-

ma-

manitas,in meque attente audiendo benignitas, ut audeā paulo liberius exponere, quid cum in omni de republica deliberatione, tum in hac maxime,omni ſtudio ſit cauenpum,eſt enim,quod cauendum cenſeo, rectis conſiliis maxime aduerſarinm. Quid ergo illud eſt? Ne quis forte in deliberando adhibeat in conſilium ſuarum rationum cogitationem. Nihil enim poteſt fieri peruerſius, nihil deterius quam cum de rebus publicis deliberatur priuatæ vtilitatis calculis ſubductis,nihil ueri, falſique iudicium conturbat magis, Vt, etiam ſi quis maxime cupiat recte iudicare, tamen hac tabe correptus, putet rectum id eſſe,quod eſt re ſua eſſe intelligat, quod certe ea liber nunquam putaret. Oportet in re publica gubernanda, priuatas cuiuſque rationes e communibus pendere, non e priuatis communes. Hoc uero peruerſo ordine, ſcitis quid interdum acciderit æquitiſsimo Dei iudicio,ut in quo quiſque maxime rerum ſuarum ſpem locatam habuiſſet,cum ea adductus ſpe,ſe ſe ad illius parteſadiunxiſſet,atq; omni cōtentione pugnaſſet, & peruiciſſet eo iā ad gubernacula admoto, omni illa de ſpe decideret,ſentiretq; ſe neque publicis, ut oportuit, neq.ſuis,quodminime debuit.priuatis rationibus cōſuluiſſe. Hoc vnum modo abſit,reliqua ex ſententia cōſequētur. Ab erit autem Vos enim in tanto rerum,ac temporum motu,& conuerſione, in tanta Eccleſiaſticæ diſciplinæ omnibus in locis perturbatione,ac pene interitu, in tanta morū vbique deprauatione,veſtra præſtanti pietate dignam, atque hoc rerum ſtatu per neceſſariam cogitationem ſuſcipietis. Ardet bello Gallia,hoc eſt optima Chriſtianæ reipublicæ pars. Obſidetur à Duce Sabaudiæ Catholicæ religionis propugnatore,atq.aſſertore inuicto Geneua,hoc eſt teterrima omnis impietatis ſentina.Facta eſt alienis vectigalis,multis ante calamitatibus afflicta prouincia Auenionenſis vetus ſdis Apoſtolicæ patrimonium.Cæteras Chriſtianæ reipubicæ neceſsitates, malaq. omnia nominatim perſequi,& exaggerare infinitum eſſet, minimeq. neceſſa-

rium,

rium,vos enim ea cogitatione perſpicitis,tacitoq. ſenſu cõ moueamini. His neceſsitatibus auxilium ferendum, his vulneribus,his malis,tam multis,tam grauibus,tam exulceratis medicina a Pontifice eſt adhibenda. Veſtræ igitur nunc fidei,ſapientiæ,poteſtati, in declarando Pontifice cõmiſſum eſt quidquid poteſt dignitatis,ſalutiſque expectari. Vos Patres contendetis, ut Eccleſiæ rebus proſpiciatis,nos expectatione ſuſpenſi erimus. vtrique autem neceſſario metu anxij. Etenim maximarum rerum deliberatio, maximas curas,metuſque afferat neceſſe eſt tum iis, quorum conſilio,& prudentia decernuntur: cum cæteris omnibus,ad quos eæ res pertinere poſſunt. Quid ergo nos potiſſimum angimur? Cogimur eadem illa iterare, vos timori noſtro ignoſcite. Hoc vnum inquam pertimeſcimus, ne quid ſatan perpetuus Chriſti, Eccleſiæq. hoſtis turbet: neve obſtet quominus eum Pontificem habeamus, quo magnopere indigemus. Id vero efficeret,ſi poſſet vllum apud aliquem veſtrum, locum inuenire priuatis rationibus conſulendi. Scit enim hoſtis teterrimus inimicum hoc Deo cõſilium eſſe,a carnis nimirum, quæ Deo inimica eſt prudentia profectum,efficereque vt fruſtra,illius opem, quod nũc fecimus.imploremus.Quid enim in ſacro ſancto,quod nũc per actum eſt myſterio precati ſumus? Vobis autem Patres in iſta tam graui deliberatione precabamur. Veni ſancte Spiritus, reple tuorum cordu fidelium, & tui amoris in eis ignem accende. Videtis certe aliud eſſe amoris tui, aliud cuiuſque ſui, Res autem ſuas priuatas laborare,eoq; conſilia referre, eſt hominis ſeipſum diligentis. Deus caritas eſt, requirit igitur in nobis eam in primis virtutẽ, qua nos ei proxime ad ſimilitudinem accedimus, noſtram, ſcilicet, caritatem. Caritas autem,non æmulatur,non eſt ambitioſa,non quærit, quæ ſua ſunt. Immo vero, quod Apoſtolus non ſuadebat modo,ſed etiam faciebat,req; ipſa comprobabat anteponit ſuis aliena, modo inde creſcat Dei gloria. Quanquam, quæ poteſt eſſe iſta, in conſtituendo Eccle-

Rom. 8

1. Ioan
B Chr
in com
Paul. t
1. Cor
Philip
B. Am
eum le

clesiæ bono suarum rerum ab alienis distinctio? Quo de re totius Ecclesiæ est,idem quoque è re cuiusque maxime est. Cæteris in rebus liceat ista secernere, in declarando pasto re,& principe nihil potest esse vtilius singulis, quam quod vtile est vniuersis. Conabitur satan contraria omnia suadere. Sed speramus fore,vt quo quisque sentiet magis tales sibi cogitationes a callidissimo hoste immitti, aliis scilicet rationibus contineri priuatas vtilitates, alijs publicas, quo grauius apertiusq. se his cogitationibus peti intelliget, eo ipse se colligat magis, eoque acrius in Christi causam incumbat, diuinamque opem, (quid enim ab ea deserti possumus recte, aut agere,aut cogitare?) imploret. Implorabimus nos quoque tum quotidianis supplicationibus, tum priuatis etiam precibus huius Sanctæ Basilicæ sacerdotes,cæterique omnes,qui astant,que prope, qui lõge absunt,omnium ordinum pietate, & sanctitate prastantes viri,per hos omnes dies,quibus vos collecti, inclusique hac vna in re occupati eritis, vestramque virtutem nostris. vocis prosequemur. Ad erit vestris conatibus, piornmq, omnium precibus Christus, qui si forte erit nobis iratus (agnoscimus enim omnes nostra crimina, veremurque illud Prophetæ, Dabo tibi regem iu furore meo, & auferam in indignatione mea, dat enim iratus Deus malum principem, iratus item aufert bonum,) si forte igitur erit nobis iratus Christus Dominus,& Deus noster,aderit Maria, mater,& virgo sanctissima, quæ cum conspexit Ecclesiæ suæ, cuius causa nunc maxime agitur, amore comprehensum, cæsum,dilaniatum,cruci clauis affixum,extinctum, nec sic etiam satiata inimicorum crudelitate, transuerberatum, quem è cruce depositum cõplexa,in sinu, gremioq. (quod illa,quam cernimus excellentis artificis imago nos admonet) collegit,cuius vulnera demirata,deosculataq. lacrymis compleuit,abluit. Hæc filium orabit, obsecrabitque per eos omnes quos ille pertulit cruciatus, perq. eum doloris sensum,quem non minorem ipsa animo,quam ille to-

to corpore aceepit, vt vestris mentibus lumen præferat, ostendatque quem potissimum eligere debeatis. Impetrabit à tali filio, talis Mater, nosque vestro studio, summoque illius beneficio optimo Pontifice fruemur, immortalesque eius bonitati gratias agemus.

FINIS.

